

Думи с пряко и преносно значение в изречението и текста

Да си припомним !

Значение на думата – това, което думата назовава. Думата има пряко и преносно значение.

Пряко значение – думата се използва за ясно и точно назоваване.

Например: ясно слънце

Преносно значение – думата се използва, за да се оприличат качества на едни предмети или явления с други.

Пример: златно слънце.

1. Прочети текста и отговори на въпросите.

Бял кожух наметна

Палавници малки

хълмът пременен

тънат в кротък сън.

и полето светна,

Сребърни пързалки

сякаш, че е ден.

чакат ги навън.

Георги Авгарски

1.1. Кой е пременен? _____

1.2. Кой спи? _____

1.3.Кой е в очакване? _____

2. Попълни таблицата с думи и словосъчетания от текста.

Думи и словосъчетания в преносно значение	Означават
	много сняг
	покри се
	спокоен
	заледени

3. Определи с какво значение са употребени подчертаните думи.

Имам златен сън. Отг.: _____

Лекарят има златно сърце. Отг.: _____

Водата в чайника кипи. Отг.: _____

Още кипя от яд. Отг.: _____

Орхидеята разцъфна отново. Отг.: _____

Лицето ѝ разцъфна в усмивка. Отг.: _____

4. Свържи значенията на думата *богат* с подходящите изречения.

Значение на думата

богат - плодороден 

 Тук земята е богата.

богат - подробен 

 Познаваш ли богати хора.

богат - заможен човек 

 Имам богата информация.

5. В кои словосъчетания прилагателните имена са употребени с преносно значение? Напиши изречения с тях.

остър нож

студен поздрав

горчив сироп

остър хлад

студена вода

горчива мисъл

6.Подчертаните думи са с преносно значение. Замени ги с думи с пряко значение.

Игривата топка подскочи под колата.

Небето се смръщи и заваля едър пухкав сняг.

Топлите очи на дядото сякаш ни милваха.

Слънчева усмивка озари лицето ѝ.

7.В кой от двата текста са употребени думи с преносно значение?

А) Заваля сняг. Вятърът отвя снежинките над гората.
Смрачи се. Отдалече се чу звън на звънчета. Скоро
оттук ще мине шейната на закъснял пътник.

Б) Бяла шуба облече гората,
Вечерта я покри с тишина.
И донася далечния вятър
само тънкия звън на шейна.

Младен Исаев, „Зимна картина“

8.Избери думите в преносно значение.

Мъгла и дъжд. *Сърдито/силно* люшка
горнякът празните гнезда
И *вехне/гасне* късна теменужка
сама-самичка на рига.

Георги Авгарски, „Кърпикожух“

9.Свържи подчертаните изрази с тяхното значение.

- ☐ Трудих се много и вече си стъпих на краката.
- ☐ Докога ще ми слагаш крак в работата?
- ☐ Ще се прибирам, че едва се държа на краката си.
- ☐ Работи по цял ден, без да подвие крак.
- ☐ На крака съм вече, след като преболедах.
- ☐ Бъди в крак с времето.

- ☐ 1 Работа без почивка.
- ☐ 2 Забогатявам.
- ☐ 3 Преча, създавам спънка.
- ☐ 4 Уморен съм.
- ☐ 5 Приемам новото.
- ☐ 6 Оздравях.